

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Marie Kocourkové a soudkyň JUDr. Magdaleny Ježkové a Mgr. Heleny Konečné ve věci žalobce **T. P. T.**, zast. JUDr. Jaromírem Jeřábkem, advokátem v Rychnově nad Kněžnou, Staré náměstí 67, proti žalovanému **Státnímu úřadu inspekce práce**, se sídlem v Opavě, Kolářská 451/13, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. června 2013, čj. 1384/1.30/13/14.3, t a k t o :

- I. V řízení přerušeném usnesením ze dne 10. ledna 2014, čj. 31 Ad 30/2013-31, s e p o k r a č u j e .**
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 3. června 2013, čj. 1384/1.30/13/14.3, s e z r u š u j e a věc se žalovanému v r a c í k dalšímu řízení.**
- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 10.800 Kč dorukou jeho zástupce do osmi dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou žalobou namítal žalobce nezákonnost shora identifikovaného rozhodnutí, jímž žalovaný zamítl jeho odvolání do rozhodnutí Oblastního inspektorátu práce pro Královéhradecký kraj a Pardubický kraj o vyměření pokuty ve výši 250.000 Kč a nákladů správního řízení ve výši 1000 Kč a dané rozhodnutí potvrdil.

Žalobce konstatoval, že žalovaný posoudil výpověď svědkyně M. H. jako účelovou, a to zřejmě ve snaze vyhnout se právním důsledkům posuzovaného jednání. Dle názoru žalobce měl žalovaný, pokud tvrzení svědka neuvěřil, podrobně svoje úvahy zdůvodnit. Žalovaný přitom pouze tvrdil, že žalobce i svědek měnili v průběhu řízení své výpovědi následně a dovedl, že nejvíce pravdivé je tvrzení uvedené v protokolu o výsledku kontroly ze dne 28. 6. 2012, a právě jemu přisoudil nejvyšší vypovídací hodnotu. Žalobce zdůraznil, že se svědkyní M. H. měl uzavřenou pracovněprávní dohodu, která však bohužel nebyla sepsána písemně. Žalobce se tedy nedomníval, že by absence uzavření pracovněprávního vztahu byla v předmětné věci dostatečným způsobem prokázána.

Dále žalobce reagoval na konstatování žalovaného, dle něhož skutečnost, že žalobce měl uzavřený pracovněprávní vztah se Ž. P., nemohla být pro dané posouzení relevantní. K tomu žalobce uvedl, že nechápe závěry žalovaného, proč by pracovněprávní vztah měl s jednou osobou uzavřen a s druhou nikoliv, když oběma osobám zpracovával stejné doklady.

Žalobce zdůraznil, že pokuta byla uložena sice na samé spodní hranici zákonného rozpětí, přesto se v jeho případě jedná o pokutu, která je pro něho naprosto likvidační, což žalovanému muselo být zřejmé.

V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že kontrolou oblastního inspektorátu bylo zjištěno, že M. H. pracovala dne 19. 6. 2012 v provozovně žalobce jako prodavačka, když nabízela zboží zákazníkům a hlídala provozovnu. Uvedená zjištěná osoba i žalobce při kontrole shodně uvedli, že jmenovaná pracuje za nemocnou Ž. P., a to od 10. 6. 2012 čtyři hodiny týdně, odměna za práci jí byla stanovena na 35 Kč za hodinu a to bez uzavřeného pracovněprávního vztahu. Tyto skutečnosti pak byly uvedeny v protokolu o výsledku kontroly ze dne 28. 6. 2012, jehož obsah stvrdil žalobce svým podpisem.

Dále žalovaný ke svědecké výpovědi M. H. uvedl, že její výpověď hodnotí jako účelovou, učiněnou ve snaze vyhnout se právním důsledkům posuzovaného jednání. Zdůraznil, že při zahájení kontroly uvedla svědkyně skutečnosti, které s odstupem času měnila. Žalovaný s odkazem na zásadu volného hodnocení důkazů však považoval za nejvíce autentické vyjádření žalobce a jmenované zjištěné osoby v protokole o výsledku kontroly ze dne 28. 6. 2012. Tento protokol byl v rámci správního řízení proveden jako listinný důkaz. Žalovaný tak ve vazbě na uvedené neměl pochybnosti o tom, že zjištěná osoba vykonávala pro žalobce závislou práci a že mezi ní a žalobcem nebyl v okamžiku kontroly uzavřen pracovněprávní vztah. Platným právním úkonem přitom nemůže být takový úkon, o němž jedna strana ani neví, že by jej uzavřela. Žalovaný vyslovil přesvědčení, že jestliže by v době kontroly měli žalobce a zjištěná osoba skutečně uzavřenou ústní dohodu o provedení práce, jistě by to alespoň jeden z nich uvedl, což se však nestalo. Žalovaný tak měl za to, že absence uzavření pracovněprávního vztahu byla v předmětné věci dostatečným způsobem prokázána.

Žalovaný se tak ztotožnil se závěrem oblastního inspektorátu práce, dle něhož se žalobce dopustil správního deliktu, přičemž posuzované jednání považoval za vysoce společensky škodlivé. Proto žalobci uložil pokutu ve výši 250.000 Kč.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný ve shodě s odůvodněním napadeného rozhodnutí konstatoval, že bylo prokázáno, že paní M. H. vykonávala v provozovně žalobce činnost prodavačky.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“) a po prostudování obsahu správního spisu v kontextu s žalobními námitkami pak usoudil následovně.

Krajský soud v rámci přezkumného soudního řízení zjistil, ve správním řízení, v němž bylo napadené rozhodnutí vydáno, postupoval žalovaný a před ním i prvostupňový správní orgán podle zákona o zaměstnanosti ve znění jeho novelizace provedené zákonem č. 367/2011 Sb., kterým byla s účinností od 1. 1. 2012 změněna dosavadní výše pokut v oblasti postihu nelegální práce, přičemž při postihu výkonu nelegální práce dle ustanovení § 140 odst. 1 písm. c) a e) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“) byla jako nejnižší možná sankce stanovena částka 250.000 Kč. Krajský soud tak dospěl k názoru, že část ustanovení § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti (konkrétně část na konci tohoto ustanovení znějící: „nejméně však ve výši 250.000 Kč“) je v rozporu s ústavním pořádkem České republiky (čl. 95 odst. 2 Ústavy ČR), a to zejména s čl. 11 Listiny základních práv a svobod, neboť nerespektuje zásadu, aby uložení pokuty, byť i v minimální výši, nebylo pro delikventa likvidační. Proto senát 30 Ad zdejšího krajského soudu předložil ve věci 30 Ad 15/2012 dne 11. 12. 2013 Ústavnímu soudu ČR návrh ve smyslu ustanovení § 95 odst. 2 Ústavy na zrušení zmíněné části uvedeného ustanovení. Obdobný návrh předložil Ústavnímu soud i Městský soud v Praze. Z těchto důvodů bylo řízení do doby rozhodnutí Ústavního soudu o shora uvedeném návrhu přerušeno. V návaznosti na podaný návrh vydal Ústavní soud k datu 9. 9. 2014 nálezní sp. zn. Pl. ÚS 52/13, dle něhož ustanovení § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti ve slovech „nejméně však ve výši 250 000 Kč“ označil za rozporné s čl. 1, čl. 4 odst. 4, čl. 11 Listiny základních práv a svobod a čl. 1 Dodatkového protokolu o Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Současně pak ust. § 140 odst. 4 písm. f) daného zákona ve slovech „nejméně však ve výši 250 000 Kč“ zrušil dnem vyhlášení nálezu ve Sbírce zákonů. Dále krajský soud zjistil, že daný nálezní byl ve Sbírce zákonů pod č. 219/2014 vyhlášen k datu 20. 10. 2014.

Na základě uvedeného je tedy zřejmé, že pokud oblastní inspektorát uložil žalobci pokutu ve výši 250.000 Kč s konstatováním, že tak učinil s ohledem na současnou právní úpravu na nejnižší možné hranici zákonné sazby, nelze než v kontextu se shora uvedeným konstatovat, že tak učinil na základě ustanovení § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti, které, jak Ústavní soud následně konstatoval, je v rozporu jednak s čl. 1, čl. 4 odst. 4 a čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a dále i čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod.

Krajský soud proto napadené rozhodnutí dle ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení.

Zrušení předmětného ustanovení zákona o zaměstnanosti a i následné zrušení napadeného rozhodnutí tak dává žalovanému prostor, aby za nově

stanoveného rozpětí možného uložení sankce znovu zvážil všechny zjištěné okolnosti projednávané věci a eventuálně stanovil pokutu v takové výši, která nebude pro žalobce likvidační.

Ve vazbě na shora uvedené hodnotil krajský soud nastíněné skutkové okolnosti z pohledu jednotlivých ustanovení zákona o zaměstnanosti a zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a neopomněl přitom zohlednit i závaznou judikaturu Nejvyššího správního soudu. Z ust. § 140 odst. 1 písm. c/ zákona o zaměstnanosti vyplývá, že právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba se správního deliktu dopustí tím, že umožní výkon nelegální práce podle ust. § 5 písm. e/ bodu 1. nebo 2. této právní úpravy. Dané ustanovení pak za nelegální práci označuje výkon závislé práce fyzickou osobou mimo pracovněprávní vztah.

Z průběhu správního řízení vyplynulo, že dne 19. 6. 2012 provedl oblastní inspektorát u žalobce kontrolu zaměřenou na výkon práce fyzickou osobou na základě pracovněprávního vztahu se závěrem, že žalobce umožnil vykonávat závislou práci mimo pracovněprávní vztah a tím umožnil výkon nelegální práce. Své závěry opíral správní orgán o zjištění, že v provozovně žalobce zjištěná osoba M. H. byla zastižena při výkonu práce prodavačky bez uzavřeného pracovněprávního vztahu. Jmenovaná pak měla prohlásit, že nemá uzavřenou žádnou smlouvu, pracuje za nemocnou pracovníci a že dostává 35 Kč na hodinu. Zjištěné údaje zachytil správní orgán písemně v dokumentu nazvaném „záznam o skutečnostech zjištěných při kontrole totožnosti fyzických osob“ a v protokole o výsledku kontroly ze dne 28. 6. 2012. Na základě zjištěných okolností pak správní orgán zahájil řízení pro podezření ze spáchání správního deliktu dle ust. § 141 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti. Následně, k datu 7. 11. 2012, provedl oblastní inspektorát výslech svědkyně M. H. Ta ve své výpovědi uvedla, že u žalobce nastoupila do práce dne 20. 6. 2012, dne 19. 6. 2012 se byla v provozovně pouze podívat a představit se. Konstatovala, že pracovní smlouvu má uzavřenou od 20. 6. 2012 protože dne 10. 6. 2012 byla neděle, tak v provozovně ani nemohla být. Toto datum bylo při zahájení kontroly dle jejího mínění vzpomínáno pouze proto, že si v tomto týdnu měla hledat práci. Uvedla, že dohodnutá odměna činí 50 Kč na hodinu. Pokud v původně sepsaném záznamu bylo uvedeno 35 Kč, pak tomu dle svědkyně bylo proto, že původně slyšela, že tak vysokou odměnu žalobce prodavačkám dával. Na otázku, proč podepsala původní písemný záznam, když v něm byly nepravdivé údaje, uvedla, že neměla brýle.

K žalobním námitkám dotýkajícím se posouzení samotného skutkového stavu s ohledem na celý průběh dokazování pak krajský soud konstatuje, že považuje za zřejmé a prokázané, že paní M. H. vykonávala pro žalobce závislou práci, aniž by s ním vstoupila v pracovně právní vztah. Z důkazního řízení, zejména z tvrzení žalobce vyplynulo, že jmenovaná vykonávala pro žalobce práci za nemocnou zaměstnankyni za sjednanou odměnu ve výši 35 Kč. Ani žalobce, ani jmenovaná M. H. se nikterak v průběhu kontroly nezmínili o existenci ústní pracovní dohody. Tuto skutečnost namítal žalobce až v odvolacím řízení a následně i v podané žalobě. Krajský soud ve shodě s žalovaným považuje za zřejmé, že jak žalobce, tak i M. H. v den kontroly shodně vypověděli, že jmenovaná vykonává práci prodavačky za nemocnou zaměstnankyni bez uzavřené pracovní smlouvy. Pokud svědkyně následně svoje tvrzení zpochybnila, lze v jejím postupu spatřovat pouze účelovost takového jednání,

kteřé vzbuzuje pochybnosti o pravdivosti následného tvrzení. V návaznosti na ust. § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti je tak zřejmé, že se žalobce dopustil správního deliktu, když umožnil výkon nelegální práce podle ust. § 5 písm. e/ bod 1. dané právní úpravy. Zmíněné ustanovení totiž za výkon nelegální závislé práce označuje výkon závislé práce mimo pracovně právní vztah. Z důkazního řízení přitom nepochybně vyplynulo, že pracovněprávní vztah mezi žalobcem a jmenovanou M. H. nevznikl, když jmenovaní neuzavřeli pracovní poměr ani dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr.

Ohledně nákladů řízení postupoval krajský soud v souladu s § 60 odst. 1 s.ř.s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl úspěch žalobce. Jeho důvodně vynaloženými náklady soudního řízení byly zaplacené soudní poplatky ve výši 3.000 Kč a 1.000 Kč a odměna zástupce a jeho režijní výlohy. Odměna za zastupování se u soudních řízení dle s.ř.s. stanoví podle zásad pro mimosmluvní odměny, tedy podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů (advokátní tarif). Zástupce učinil celkem 2 úkony právní služby po 3.100 Kč, a to převzetí zastoupení a sepsání žaloby (§ 9 odst. 3 písm. f) advokátního tarifu). Dále krajský soud přiznal žalobci nárok na úhradu 2 režijních paušálů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu po 300 Kč. Žalovaný proto byl zavázán k náhradě nákladů řízení v celkové výši uvedené ve výroku II. tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Hradci Králové dne 19. prosince 2014

Mgr. Marie Kocourková
předsedkyně senátu